

Når syn og hørelse svigter

Syn og hørelse er vores vigtigste fjernsanser. Når begge sanser svigter for eksempel på grund af alderdom og sygdom, kan det derfor have stor indflydelse på livskvalitet, funktionsniveau og helbred. En række undersøgelser viser, at langt flere ældre end hidtil antaget lever med et dobbelt sansetab.

Af Videnscentret for Døvblindblevne

I Frederikssund kommune anslås der at leve 75 ældre mennesker med dobbelte sansetab, som giver dem alvorlige problemer i dagligdagen. Men de fleste af disse ældre har ikke været identificeret af systemet, fordi det kan være vanskeligt at fastslå årsagen til, at et ældre menneske måske bliver mere og mere passivt. Er der tale om demens? Er det bare sådan at blive gammel? Er det tabet af ægtefællen? Der kan være mange forklaringer på, hvorfor et ældre menneske trækker sig mere og mere ind i sig selv og ikke længere opsøger selskab som tidligere.

Er årsagen et dobbelte sansetab, hvor altså både syn og hørelse svigter, har det ældre menneske brug for særlig hjælp og støtte – og rammerne herfor er til stede i det danske samfund. Langt hen ad vejen kan en målrettet indsats således afhjælpe de negative effekter ved det dobbelte sansetab.

Særligt fokus

Frederikssund kommune har i 2009 i et projektsamarbejde med Videnscentret for Døvblindblevne og den landsdækkende døvblindekonsulentordning haft særligt fokus på det dobbelte sansetab i de forebyggende hjemmebesøg. Formålet med de forebyggende hjemmebesøg, som kommunen skal tilbyde borgere over 75 år bosiddende i eget hjem mindst to af om året, er at vurdere den ældres livssituation.

Det anslås, at fem pct. af alle ældre over 80 år lever med et dobbelt sansetab, som giver dem alvorlige problemer i hverdagen.

Tre forebyggende medarbejdere Aslaug Mose, Anna Grete Simonsen Vinther og Annette Madsen deltog i projektet. Mellem april og november måned besøgte de i alt 699 borgere mellem 75 og 97 år. Af disse havde 194 ældre (27,8 pct.) problemer med hørelsen, mens 43 (6,2 pct.) havde problemer med synet. 65 (9,3 pct.) ældre havde problemer med både syn og hørelse. Den reelle forekomst af aldersrelateret dobbelt sansetab ligger altså noget over det tal, som vi ellers går ud fra i Danmark.

Forebyggelseskonsulent Anna Grete Simonsen Vinter siger: ”Det har været spændende og lærerigt for os at deltage i projektet. Vi har fået opkvalificeret vor viden om aldersbetinget syns- og hørelse tab og fået skærpet fokus på opsporing af borgere med både syns- og hørelse handicap i de forebyggende besøg. Det er en forbedring af vores tilbud til borgerne, da dette ofte er en overset gruppe.”

Rette rådgivning

Et dobbelt sansetab eller en kombineret høre- og synsnedsættelse skaber en særlig vanskelig situation for det ældre menneske. Først og fremmest når det drejer sig om kommunikation, information og muligheden for at færdes selvstændigt. Det bliver vanskeligere at kompensere optimalt for hørenedsættelsen med synet, og omvendt kan hørelsen heller ikke nødvendigvis bruges

til at kompensere for synsnedsættelsen. De to sansetab forstærker så at sige hinanden, hvorved $1+1=3$.

De ældre, som både havde syns- og høreproblemer blev i Frederikssund tilbudt besøg af en døvblindkonsulent med henblik på at skaffe dem de rette hjælpemidler og den rette rådgivning, hvor der tages højde for det dobbelte sansetab. De ældre med kun et enkelt sansetab fik også tilbud om henvisning, typisk til høre- og synsrådgivningen eller til øjen- eller ørelæge.

Hovedværktøjet i projektet har været en spørgeguide med nogle enkle spørgsmål til den ældres syns- og hørefunktion, som har skullet sikre, at der er blevet sat særlig fokus på disse sanser i besøget.

Ved efterfølgende besøg hos borgere, der er blevet henvist under projektet, har forebyggelseskonsulent Annette Madsen bemærket, at mange udtrykker glæde ved at have mødt forståelse for deres situation. Hun siger: ”De ældre nævner bl.a. at det er godt at få at vide, at træthed og måske periodevis forvirring er en naturlig følge, når man må bruge så mange kræfter på at orientere sig i hverdagen. Mange har fået hjælpemidler, der gør deres hverdag lettere, og alle synes, at det har været meget positivt at få besøg og vejledning af døvblindkonsulenten.”

I alt over 300 ældre borgere i Frederikssund med syns- og/eller hørehandicap har i løbet af projektet fået mulighed for en lidt lettere dagligdag med højere livskvalitet gennem afhjælpning af deres sanseproblemer.

Hvis du vil vide mere om ældre og yngre med dobbelt sansetab kan du kontakte Videnscentret for Døvblindebevne på telefon 4439 1175 eller kigge forbi vores hjemmeside www.dbcent.dk